

EUSKO LEGEBILTZARRA
PARLAMENTO VASCO

HEZKUNTZA ETA KULTURA BATZORDEA COMISIÓN DE EDUCACIÓN Y CULTURA

VIII. legegintzaldia / VIII legislatura

2007.09.26/ 26.09.2007

BATZORDEAREN BILKUREN ALDIZKARIA

DIARIO DE COMISIONES

Gaia-Asunto: Comparecencia del consejero de Educación, Universidades e Investigación, a petición de la comisión, de conformidad con la solicitud formulada por D.º Itziar Basterrika Unanue, parlamentaria del grupo Ezker Abertzalea, para que informe sobre las declaraciones efectuadas recientemente en la prensa en torno al currículum vasco y a los decretos para su implantación.

SUMARIO

	Página
- Se abre la sesión.	3
- Primer punto del orden del día: "Comparecencia del consejero de Educación, Universidades e Investigación, a petición de la comisión, de conformidad con la solicitud formulada por D.ª Itziar Basterrika Unanue, parlamentaria del grupo Ezker Abertzalea, para que informe sobre las declaraciones efectuadas recientemente en la prensa en torno al currículum vasco y a los decretos para su implantación".	3
- Segundo punto del orden del día: "Ruegos y preguntas".	22
- Se levanta la sesión.	22

Se abre la sesión a las once horas y treinta minutos.

La **PRESIDENTA** (Lasa Arteaga): Hasiera emango diogu Hizkuntza eta Kultura batzorde honi.

Lehenengo puntuarekin hasi aurretik, aurrekoan ere egin nuen bezala, baina agerraldia denez, esango nuke ohikoa izaten dugun moduan talde guztiek lehenengo txandan hamar minuturen bueltan izango dutela gehienera jota, eta bigarren goan bost bat minutuko epea izango dutela. Eta gainera gainera kontutan eduki behar dugu lan-jardun honek, nahiz eta batzorde hau bukatu, jarraitu egingo duela, ze gero Ostalaritza Eskolaren egoitzan, Gamarran, hitzordua daukagu, eta horra ere iritsi behar dugu. Ordu biak laurden gutxian jartzen zuen egutegian, eta beraz, eskertuko nizueke harira joango bazinete; bakoitzak bere kezka agertu behar ditu, noski, baina pixka bat hori ere kontutan izan dezazuen eskatuko nizueke.

Besterik gabe, ongi etorria eman bai sailburuari eta bai bere lan-taldeari, Juanjo Agirrezabala zein Pedro Gotxoa jaunei.

Eta besterik gabe, lehenengo puntuari ekingo diogu: "Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailbuaren agerraldia...".

El Sr. **ABASCAL CONDE**: Perdón, una cuestión previa. Es en relación con el orden del día de esta comisión, que inicialmente tenía otra comparecencia más del consejero, que ha sido anulada del orden del día, a propuesta de este grupo y del Grupo Socialista. Y la verdad es que nos habría gustado saber por qué se ha pospuesto. Suponemos que es por una cuestión de horario, pero realmente también podía haber comenzado antes esta comisión. Y lo cierto es que nosotros teníamos mucho interés en que el consejero pudiera comparecer para explicar el Plan de Paz y Convivencia antes del pleno del día 5. Ahora hemos observado que ni siquiera entra para la comisión de la semana que viene, sino que está a la cola. Por lo tanto, no vamos a poder ver cumplido nuestro deseo de escuchar al consejero antes del día 5 en el pleno de víctimas. Y quería poder escuchar una explicación convincente sobre la posposición de este punto sin consultar a los grupos que habían solicitado la comparecencia del consejero.

La **PRESIDENTA**: Esplikazio konbintzentea baino gehiago, esango dut zer den. Ez dut anulatu. Bakarririk atzeratu egin dut, agenda-kontu bat izan delako. Gainera, Oyarzabal jaunari esan nion –berak esan zidan berak ezin zuela egon, zu egongo zinela–, esan nion ezin nuela aurreratu, gehiago ezin nuelako egon, fisikoki imposible zaidalako gaur bi lekutan ordu berdinean egotea. Eta berdina esan nien... Ez da anulatu, atzeratu egin da. Gainera, konparetzentzia hau 20rako zegoen eskatuta. Atzeratzea eskatu ziztaion. Eta berriro ere bueltaka ibili beharrean, mantentzea erabaki nuen, hau eta hurrengoa beranduago jorratzea. Ez dago beste arrazoirik. Pentsatzen dut denak gizakiak garenez horrelakoak gertatzen direla. Eta hori da pasa dena. Eta urriaren 19an sartzen da, bertan edukiko dugu aukera. Baina ez da ezertxo ere anulatu, hemen eztabaida emango da urriaren 19an.

Besterik gabe, beraz, hasiera emango diogu lehenengo puntuari: "Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailburuaren agerraldia, Ezker Abertzalea taldeko Itxar Basterrika Unanue legebiltzarkideak egindako eskaria aintzat hartu eta batzordeak eskatuta, informazioa eskaintzeko euskal curriculumaren inguruan eta ezarri behar diren dekretuen inguruan azken egunetan prentsan egindako adierazpenei buruz".

Beraz, Basterrika anderea, zurea da hitza. Hamar minuturen bueltan mugatuko bazina, eskertuko nizuke.

La Sra. **BASTERRIKA UNANUE**: Saiatuko naiz ahal den laburrena izaten eta gauzak ahal den motzena eta bideratuena planteatzen. Onintzak esan duen bezala, nire eskaeran eskatzen nuen zure

agerraldia, ba, dekretuaren inguruan prentsan atera ziren deklarazio batzuen ostean nolabaiteko desinformazio baten inguruan sortu zitzaigun egonezina pixka bat azaltzeko.

Utziko didazu bi hitzetan sarrera txiki bat egiten. Nik dakidanez, 2003. urtean hiru eragileren eskutik –Ikastola Konfederakuntza, Sortzen-Ikasbatuaz eta Udalbiltza– hitzarmen edo itun bat hitzartu zen, non bideratzen ziren hezkuntza-komunitateko elementu gisa curriculum aurrera eramateko bost atal.

Momentuz, dakidanez, uste dut hirugarren atalean gaudela. Uste dut zela aukera ematea beste eragileen aldetik ekarpenak egiteko. Badakit eragile dezentek egin dituztela ekarpenak, curriculum horretara beraien erabakiak edo iritziak plazaratu ahal izateko. Eta uste dut oinarrizko dokumentu bat ere sortu zela, ez banago gaizki.

Laugarrengo atala zen, nolabait, oinarrizko dokumentu horretan sortzen ziren hitzartutako planteamenduak hezkuntza-komunitatera bideratuko zirela, pixka bat beraien jarrerak edo oniritzia jaso ahal izateko. Eta ez banago gaizki, bai Sortzenek eta bai Ikastolen Konfederakuntzak planteratzen zuten ikasturte honetan bideratzea oinarrizko curriculum aurrerakuntza duguna, kompetentzia garatzeko arloak, hau da, guk modu batean helburu gisa ulertzen ditugunak, eta beste bat zen curriculum espezifikoa, hau da, euskal curriculum aurrerakuntza, ezaugarri bezala euskaldun konfederakuntza gaituen arloa, oraindik bukatu gabe dagoen nire ustez behintzat, nire informazioaren baitan.

Egia da 2006-2007an Gobernuak plazaratu zuenean dekretuaren zirriborroa prentsan atera zirela eragile batzuk kezkatuta, euskal curriculum aurrerakuntza konfederakuntza hori bat ez zetozeela Gobernuak egiten zuen planteamenduari. Eta hortik pixka bat gaurko konparetzentziaren eskakizuna. Beraiek esaten dute euskal curriculum aurrerakuntza oraindik bukatu gabe dagoela, ikasturte honetan bukatuko dutela, eta Gobernuak plazaratzen digu dekretu bat, non euskal curriculum aurrerakuntza hori amaitutzat jotzen duen.

Eta nire zalantzak hortik datoz, hau da, ustez beraiek esaten dute % 55 hori, nolabait, LOEk ezartzen duena eta Espainiako Gobernutik datorrena, aplikatzerik bazegoela, eta legez horrela da, baina % 45, Gobernuaren eskuetan geratzen zena eta nolabait gure ezaugarriak eta gure identitate-zeinuak aldarrikatzeko gunea genuen horretan, beraiek nolabaiteko salaketa edo..., esaten da pixka bat ausardia-faltaz jolastu duela Gobernuak gure identitate-zeinu horiek ez direlako oso-oso garatuta konfederakuntza.

Bai dagoela aldaketa bat curriculum dekretu horretan, non euskal herriez hitz egiten denean, oro har aipatzen diren zazpi probintziak, guk Euskal Herria konfederakuntza dugun hori, baina titulazio edo definizio batean garatzen dela eta gero edukietara edo sakontasunera sartzeko garenan Euskal Autonomia Erkidegoko hiru probintzietara mugatzen garelako, eta bai Nafarroa eta bai Iparraldean ikusten ditugun probintzi horiek ez direlako hain argi garatzen. Esaten dute badagoela beste aspektu batzuk ere jorratu direnak eta aurreratu direnak, baina desitxuratu-bide bat ere baduela.

Eta nire zalantza da printzipioz, teoriarik, eragile hauek, haisera batetik lanean egondu direnak, esaten badute ez dagoela amaituta euskal curriculum aurrerakuntza horren definizioa, nola Gobernuak bai deitzen dion euskal curriculum aurrerakuntza, eta ea hor ez dagoen kontraesan bat. Eta bi gauza desberdin baldin badira, zergatik ez bakoitzari bere gauzez nolabait identifikatu.

Eta abiapuntu bezala ere bai azpimarratu nahi nuke zera, hasiera batean, behintzat nik irakurri nituen dokumentu batzuetan, bai ikusten zen aspaldi honetan talde batek hezkuntza mundura ausardia edo indarra eraman zuela euskal curriculum aurrerakuntza bat egiteko. Eta Udalbiltzaz ari naiz. Hau da, printzipio batean planteamendu honekin hasi zirenean, Udalbiltzak bazituen oportunitate batzuk, non hezkuntza mundutik aparte beste eragile dezentekin ere lan egin nahi zuen oportunitate desberdin asko barruan kokatzeko. Eta iruditu zait denbora batetik hona oportunitate horiek bidean geratu direlako batean baino gehiagotan.

Argi dago hezkuntza eta kultura kokatu behar dela curriculum aurrerakuntzean, baina horretaz aparte beste gauza batzuk ere kontutan eduki behar dira. Genero-ikuspuntua ere kontutan eduki behar da, eta

dekretu honetan uste dut genero maskulinoa asko erabiltzen dela. Ez dut zehatz-mehatz dekretua ikusi, baina irakurketa bat baino gehiago egin diot eta egia esan pixka bat mina egiten dit. Azkeneko bolada honetan aldarrikatzen dugu leku guztietan emakumezkoak eta gizonezkoak parekotasuna eduki behar dugula, eta dekretu hau ez da horren adierazgarri polita; eredutzat, esango nuke, kaskar samarra da.

Bai ere kezkatzen nau beste aspektu batek, ez hezkuntzan bakarrik, baizik eta lanean nagoela Legebiltzar honetan ere behin eta berriz leku guztietan aldarrikatzen den beste gauza batek. Ni, nire abiapuntua izanik beti euskaraz hitz egitea, nire ama-hizkuntza kontsideratzen dudalako, egia esan aspertu samarra nago instituzio publiko batetikahelarazten didatelako dokumentu pilo bat erdaraz. Eta dokumentu honek ere, uste dut sorreraz ama-hizkuntza edo abiapuntuko hizkuntza erdara eduki duela. Orduan, guk hemen aldarrikatu ditugunak, bai zuk eta bai nik, B2 eredu hori helburutzat jotzeko, urruti dauzkagu. Badira horrelako kontraesan batzuk nik argi utzi nahiko nituzkeenak mahai gainean. Batez ere kontuan edukiaz eragile asko lanean daudela, eta uste dut, gainera, lan txukun bat egiten ari direla eta batzuk ja egin dituzte beren aportazioak, bere garaian dekretuan txertatu ziren ikuspuntu eta aportazio batzuk. Baina bai ere aldarrikatu zuten eta utzi zuten argi ez zirela euskal curriculumaren inguruko aportazioak, baizik eta Espainitik zetorren dekretuaren ingurukoak, baina hona etorri izan ziren. Nik gauza batzuk argitu nahiko nituzke.

Eta hau dena pixka bat argi utzitaz, nik bai egingo nituzke abiapuntu bezala hiru galdera. Hau da, argi ikusita sektoreak edo eragileek egin duten aldarrikapena, euskal curriculuma ez dagoela erabat bukatuta, eta Gobernuak aurkezten digun curriculum hori, zergatik bakoitzari ez deitu bere hitzez, eta ez baldin bada euskal curriculum, ez deitu, Euskal Autonomia Erkidegoko jendea nahastu ez dezagun.

Beste bat ere esango nuke. Dekretuak, esan dut lehenago, izan duen aldaketa bakar handienetakoa da Euskal Herrian definizioaren inguruan. Baina definiziotik haratago, batzuek esaten dute ezer gutxi aurreratu dugula. Orduan, nola garatzen dira kontzeptu hauek edukietan, jakin nahiko nuke. Ikusi dut ekarri diguzula hemen txosten bat, baina Euskal Herriaren edukietan, eta ez Erkidego Autonomikoarenetan, ea Espainiatik zati bat aparte, zerbait haratago joaten garen.

Eta gero bukatzeko esango dizut, ez dakit, agian azkeneko egun hauetan entzun den hitz bat erabiliaz, eta da desobediencia, hori garatuz eta erabiliz agian momentu honetan etsenplu polit bat eman zitekeen Gobernuaren aldetik, Espainiatik inposatu nahi diguten dekretu horretatik urrunduz, gure nortasuna eta gure euskal zeinuak adierazteko. Hori gehiago garatzeko aukera bat genuen hemen.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txandan, edo zure agerraldia egiteko, zurea duzu hitza, Campos jauna.

La Sra. **CELAÁ DIÉGUEZ**: Señora presidenta, es por una cuestión de procedimiento, no sé si puedo decirle algo. Observo con curiosidad y con sorpresa que el consejero va a proceder a presentar en este momento el curriculum vasco para la educación básica a propósito de una serie de preguntas formuladas por la representante de las Tierras Vascas. No me parece un procedimiento adecuado, porque no es una petición de comparecencia del Gobierno, sino sencillamente una petición de respuesta a determinadas preguntas formuladas por la representante de EHAK. Por lo tanto, yo considero que si el Gobierno pretende venir a presentar su curriculum, tiene que ser una petición de eso o bien de la comisión o bien del propio Gobierno, por lo que reclamo que se dé respuesta a esas preguntas.

La **PRESIDENTA**: Barkatu, Celaá anderea. Hemen agerraldian jartzen du zein den eskaera, zertara etorri behar duen sailburuak. Nik pentsatzen dut denak argi daukagula hori. Beraz, ez zait iruditzen zuri dagokizunik gogoratzea Gobernuari nola jokatu behar duen. Badaki zertara datorren, berak dokumentu bat eman digu, nik inondik ere eskertzen diodana, ze soporte bat ematen digu, baina, diodan bezala, hemen jartzen du zer dagoen eta pentsatzen dut sailburuak ederki dakiela nola

erantzun behar dion kontu honi. Hala ere, oportazioagatik eskerrik asko, eta zurea duzu hitza, sailburu jauna.

La Sra. **CELAÁ DIÉGUEZ**: Solamente una cosa. La representante de este grupo pretendió precisar exactamente cuáles iban a ser las cuestiones formuladas por el grupo proponente y no fue capaz de conocerlas. Es decir, que nosotros venimos aquí a que se le dé respuesta a la proponente, no a la presentación de este currículum, que podíamos haber pedido como tal que se trajera.

La **PRESIDENTA**: Barkatu, Celaá anderea. Mesedez, inoiz ez dugu jakiten zer erantzun-klase ematen duen Gobernuak, eta zehatz-mehatz zer esposizio egiten duen agerraldiak eskatzen duenak ere inoiz ez dugu jakiten. Hau hemen ikusiko dugu, eta, faborez, umildade pixka bat eskatzen dizut, ze pentsatzen dut Gobernuak ederki dakiela nola erantzun behar duen egiten zaion galderari eta nola jokatu behar duen Legebiltzar honen aurrean. Eta gero, zure txandan zuk ere galderak egin ditzakezu, noski. Baina bai eskatuko nizuke konfiantza-boto bat ematea Gobernuari, badakielako zertara datorren. Besterik gabe, sailburu jauna, zeurea da hitza.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Egia esateko, Basterrika anderea, nik eskertzen dizut, eta horrela ere ez dakit lasaitasun apur bat ematen diodan Celaá andereari... Zuen idatzizko eskakizuna ikusi nuenean, adierazpen batzuk aipatzen ziren. Eta nik hona ekarri dudana da, hain zuzen ere, egin nituen deklarazio horiek tartekatuta, medioei eman nizkielako –hemen medio batzuk daude–, eta iruditzen zitzaidan horren inguruan galdetuko zenidala. Eta horren inguruan, medioetatik jasota zenutenez, nire bertsioa ematekotan nengoen. Eta besterik ez, horrela planteatu dugu. Gauza guzti hauek medioetan esan ditut, batean edo bestean, eta hemen daude ordenatuta. Erreferentzia bat dago hemen hartutako konpromisoei buruz, derrigorrezkoa iruditzen zitzaidalako Hezkuntza Batzordean egonda. Eta ea hainbat erantzun ematen dizuedan.

Batetik, nik adierazi nahiko nuke, medioetako nire adierazpenak ulertzeko, zer-nolako konpromisoak hartu nituen hemen bai lehenengo agerraldian eta baita ere 2006ko maiatzean euskal curriculumaren inguruan hemen egin nuen agerraldian. Batean konprometitzen ginen gure curriculum ofiziala egitera derrigorrezko eskolaldirako, eta hori eragile guztiekin egingo genuela, saiatuko ginela eragile guztiekin egiten, ordurarako prestatuta zeuden materialak aberastu nahian. Eta bigarren agerraldian agindu nuen, hain zuzen ere, guk Gobernu bezala dekretua ezartzea baino nahiago genuela denen artean, hezkuntzako eragile nagusien artean, curriculum bat ahalik eta adostasunik gehienarekin lantzea. Eta bi agindu hauek edo bi konpromiso hauek Hezkuntza eta Kultura Batzorde honetan eginda, betetzen saiatu gara orain arte.

Nik hor zehaztapen txiki bat egin nahiko nizuke. Oker ez banago, 2006ko maiatzeko agerraldi honetan errepaso bat egin nuen zer-nolako lanak zeuden eginda euskal curriculumaren inguruan Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren parte-hartzearekin. Eta hor, oker ez banago, itun guztiak izan dira Ikastolen Konfederazioarekin, Kristau Eskolarekin edo Sortzen-Ikasbatuaz-ekin, eta gero azkena sare publikoko hezkuntza-eragile nagusiekin, EIGE, BIE eta Sarean-ekin.

Hori esanda, zer esan nahi du curriculumak? Curriculumak bidea esan nahi du, besterik ez. Eta guk azpimarratu nahi izan duguna da bidea baino garrantzitsuagoa bidegilea dela, bide hori jorratzen edo ibiltzen duena dela. Eta planteatzen dugun curriculumak –ze galdetzen didazu amaituta dagoen, ez dagoen amaituta– da proposamen orientatzaile bat, norabide bat, pertsona bakoitzak bere bide akademikoa eta heziketarakoa egin dezan. Euskaraz esaten dugu “bidea ebaki”, “bidea ireki”, “bidea zabaldu”. Eta horixe bera da egiten duguna curriculum honekin, jakinda pertsona bakoitzak izan nahi duena izateko eskubidea duela eta horretarako hainbat gauza ikasi behar dituela, bai eskolan, baina baita ere etxean, jolasean, lanean. Garrantzia ematen diogu curriculumean, nola ez, eskolari; eskolak, gainera gure esparrua izanda, garrantzi handi bat dauka pertsona nor izateko prozesu horretan. Baina eskola ezin kontsideratu daiteke aparte gizarteak dituen beste hainbat erakundetatik, eta erakunde horietan ere pertsona osatu eta hezi egiten dela azpimarratu nahiko

nuke, esanez edo ikusiz pertsona ezin dela zatitu, pertsona bat bera dela. Hortik abiatu gara, pertsonaren gertatuzko egoeretatik abiatuta planteatzen dugu curriculumua.

Eta hemen beste agerraldietan ikuspegi politiko desberdinak baldin badaude, hemen ia denon elkarrekin bizi nahi dugu herri baten berezko seme-alaba modura eta gure nortasunak elkarrekin garatuz. Hau erronka zaila edo sekulako erronka dugu, eta politikoki kudeatzeko ere bai. Eta hor ekarri dizuet Pedro Migel Etxeniketik Hezkuntza eta Kultura sailburua zelarik esandako hitz batzuk, ze horiek nahiko ondo argitzen dute curriculumaren inguruan egindako lana. Eta berak esaten zuen: "Herri-erakunde demokratikoen eginkizuna ez da herritarrak nolakoak izan behar duten erabakitzea, baizik eta herritarrei izan nahi dutena izateko herri-baldintza egokiak bideratzea". Eta horixe da, hain zuzen ere, izan dugun zioa, izan dugun arrazoia hezkuntzako talde askorekin edo eragile nagusiekin aritzeko. Eta proposamen, asmo, gogo, proiektu ezberdinak bilduz, denon artean –"denon artean" hau errepikatuko dut behin eta berriro–, denon artean adostu dugu curriculum-eredu bat gure ikastetxe guztiei eskaintzeko. Hori zen edo hori da jarrera etiko eta demokratiko batek eskatzen diguna agintarioi, eta horixe egiten saiatu gara orain arte.

Nire adierazpenetan, adierazpenez galdetzen zenidanez, esan dut honekin hirugarren iraultza hasten dugula hezkuntza-sisteman. Lehenengo iraultza hezkuntzaren orokortzea baldin bazen eta bigarrena eskola denontzako eskola kontsideratzea inklusibitatearen ikuspuntutik, curriculum honekin hirugarren iraultzara abiatzen gara. Zergatik? Ezagutzetatik kompetentzietara pasatzen gara; edukinak garrantzitsuak izanda, orain kezkatu behar gaituena da ikasleek jakin behar dutela izaten edo egiten. Bigarrenik, irakastetik, ikasten ikastera edo ikasten laguntzera pasatu behar dugu sistema modura. Eta hirugarrenik, ikaslea bihurtzen dugu ardatz eta baita ere sistema osoaren helburua. Curriculum berriarekin egiten duguna edo egin nahi duguna da, hain zuzen ere, 2010erako *Education and Training* izenpean (hezkuntza eta trebakuntza), 2010erako leloaren pean, Europako Batzordeak jarritako hainbat helburu lortu. Hemen porrot-tasaren inguruan edo eskola-uztearen inguruakoak jarri ditut, bi jarri ditut, baina beste adierazle eta helburuak ere kontuan izan ditugu. Gure porrot tasa eta eskola-uzte tasa, gure inguruko herrialdeetako baina hobea izanik, oraindik ez da iristen Europak jartzen dituen helburuetara. Egin duguna izan da planteatu oinarritzko hezkuntza osorako euskal curriculumua, alegia, helburuak lortu behar direla ikasleak oinarritzko hezkuntzaren bukaerara iristen direnean. Eta proposamen honetan kontuan izan ditugu ekarpen guztiak.

Nik egin nizuen ibilbidea bai aurreko legealdian eta baita ere legealdi honetan, eta esan dezaket guk 2006an *Euskal Herrirako Curriculumua* izenpean jaso genuela edo eskuratu genuela sare publikotik egindako ekarpena. Abendutik martxoa bitartean egin duguna gure proposamena izan da, edo guk ekoiztu dugun proposamena, eragile guztien ekarpenak jasoz edo geureganatuz. Martxoan bildu ginen berriro eta martxotik abuztuaren bukaeraraino egon gara eragileekin, eragileek izendatutako hiru espezialistarekin eta gero eragileekin lanean gure proposamen hori aberasten eta zuzentzen. Martxoan ere eskegi genuen bertsiorekin gure webean, hainbat ekarpen izateko. Nik uste dut ordutik hona izugarri aberastu dela Jaurlaritzaren hasiera proposamen hori eta nik uste dut horren inguruan egin ziren hainbat adierazpen zaharkituta gelditu direla erabat. Nik bai azpimarratu nahiko nukeela, ez dakit konsziente izan garen edo, indarrean dagoen Lehen Hezkuntzako dekretua 1992koa dela eta indarrean dagoen Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako dekretua 1994ko dekretua dela, hori ere nahiko zaharra.

Curriculumua bai eragileei eta baita medioen aurrean aurkeztu dudanean, oinarritzko printzipio hauek aipatu ditut. Alde batetik, gaitasunen garapen integrala bildu nahi zuela. Izaera preskriptiboa utzita, ezaugarri orientatzailea zeukala. Arloek eta ikasgaiek Euskal Herriaren dimentsio zehatzak lantzen dituztela –kritika batzuk esan dizkidazu eragile batzuenak, baina ez didazu adibide bakar bat eman, non, gure curriculumua hemen ofiziala izanda, ezin daitekeen erabili Nafarroan edo Iparraldean–. Lehenago esaten genuen eskolak bakarrik ezin hezi dezakeela ikaslea, familien eta udalen papera ere azpimarratzen dugu. Eskola inklusiboa. Eta bakerako eta elkarbizitazarako ardatzak oinarritzen du baita ere gure proposamena.

Xede nagusi modura curriculumarekin egin nahi duguna da helduen bizitzari ekiteko prestatzea gure ikasleak. Bigarrenik, esaten dut euskal kulturaren elementuak baina baita ere munduko kulturaren elementuak eskuratu behar dituztela, eta lanari ekiteko prestatzen lagundu behar diela

curriculumak. Eta etengabeko trebakuntzan murgiltzeko edo etengabe ikasten jarraitu dezaten gure ikasleek, horretarako joera eman beharko lieke.

Printzipio pedagogiko batzuk ere aurkeztu ditut medioen artean, horregatik hemen ekartzen ditut. Oinarrizko gaitasunak eta gaitasun orokorrak batera ezkontzen ditu curriculum honek. Eduki-tipologietan oinarritzen dugu curriculumaren garapena eta planteatzen dira proiektu orokorrak, alegia, lortu behar diren helburuak ez dira lortu behar kurtso batean, ziklo batean, etapa batean, baizik eta bere oinarrizko hezkuntzaren bilakaeran. Ebaluazioa irakasleen eskuetan jartzen dugu eta ez irakasle bakoitzaren eskuetan, alegia, ebaluazioa egiten denean ikaslearekin egon diren irakasle guztiek eman behar dute beraien iritzia, eta guk uste dugu martxan jarritako curriculumarekin bateratu egiten dugula hezitzailea edo irakaslea dauden etapekin. Curriculum bakarra oinarrizko hezkuntza osorako; orain arte Lehen eta Bigarren Hezkuntza zena bateratzen dugu helburuen aldetik eta dena planteatzen da bukaeran lortu beharko lirakeen gaitasun gisa.

Lehenengo transparentzia ekarri nahi dizuet gogoera. Han azaltzen ziren konpetentzia batzuk eta arlo curricular batzuk. Horiek ziren lehendabiziko proposamenak, baina curriculumean garatu direnak azkenengoak izan dira. Azkenengoak zeintzuk dira? 2006ko irailean Europako Parlamentuak gomendatu zituen zortzi gaitasun europarrak izan ditugu adibide edo gidari gure curriculum egiteko. Eta hor ere, publikoki esan dudan moduan, otsailean oraindik lanean geundenez, Europar Batasuneko Batzordeak proposatu dituen indikatzaileen markoa hartu dugu –beste batzuek egin ez dutena–, Lisboako estrategiaren bilakaera neurtzekotan. Konpetentzia hauek direla eta, ikastetxeek egokitu beharko lituzkete beraien proiektu curricularrak, eta horien barruan edukinak eta ebaluaziorako irizpideak.

Sei hezkuntza-gaitasun orokor izan ditugu kontutan: bizitzen ikastea, ikasten eta pentsatzen ikastea, elkarren artean komunikatzen ikastea, elkarrekin bizitzen ikastea, pertsona gisa garatzen ikastea, eta egiten eta ekintzaile izaten ikastea.

Oinarrizko zortzi gaitasunak horrela definitu ditugu: kultura zientifikoko, teknologiako eta osasun-kulturako gaitasuna; gaitasun matematikoa; hizkuntza-gaitasuna; kultura- eta arte-gaitasuna; gizarte- eta hiritar-gaitasuna; informazioaren tratamendua eta gaitasun digitala; ikasten ikasteko gaitasuna; autonomia eta ekimen pertsonala. Honen justifikazioa da Europar Batasunak planteatu dituen konpetentziak. Azkeneko datak eman ditugu. Delors presidente ohiak UNESCOrako bere txostena egin zuenetik –hezkuntza altxor bat dela–, hortik hasten gara ja hasierako oinarrizko lau konpetentzietan. Eta orain sei konpetentzia bihurtu dira orokor eta zortzi oinarrizko.

Nire adierazpenetan esan dut curriculum honekin bai antolakuntzaren aldetik eta baita ere pedagogiaren aldetik autonomia ematen diegula ikastetxeei, bai oinarrizko hezkuntzaren bilakaeran landu ditzaketelako helburuak, baita ere ordutegiak antolatu ditzaketelako eta baita ere hainbat ordu ematen zaizkielako –konkretuki hamar ordu astero Lehen Hezkuntzako zikloetan eta hamazazpi ordu astero Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako lehen, bigarren eta hirugarren mailan–, beraien indartu ditzaten beraien ustetan indartu beharko lirakeen edukinak, edo aukerazko beste hainbat ikasgai eman ditzaten.

Egin duguna publikoki esan nuen, medioek nik uste jaso zutela: indartu egiten ditugu zientzia eta matematikak, horiek baitira, zientzia batez ere, Pisako azterketetan hain ondo ateratzen ez direnak gure ikasleen errendimenduari edo gure sistemaren eraginkortasunari begira, nahiz eta batez bestekoa baino balorazio handiagoa atera.

Hizkuntzetako gaitasun-mailei dagokienez, medioetan adierazi nuen moduan euskara izan behar da ikasbide nagusia. Eta era orientatzailean hemen diskutitu genituen mailak planteatzen dira hizkuntzen marko berria garatu edo adostu arte edo horren legea Parlamentuan onartu arte. Hizkuntza tratamendua Europako ikuspegiarekin landu dugu: CLIL (Content and Learning Integrated Language), hau da, hizkuntzak era integratu batean ikasi daitezkeela eta hizkuntza batean aurreratzen dena beste hizkuntzetan ere aurrerapausoak izan behar direla. Eta euskararen salbuespenak direla eta, horiek bakarrik mantenduko dira kanpotik datozenentzat eta hemen kurtso bakar bat egin behar

dutenentzat. Bestela, gure apustua da beti inklusibitatearen ikuspuntutik beraien gaitasun komunikatiboak bi hizkuntza ofizialetan erreforzatzea.

Ikasleen aniztasunaren tratamendua ere curriculumean ardatz nagusi bat da. Hemen berrikuntzarik nagusia esango nuke dekretu maila ematen diogula tratamendu honi: orain arte agindu bidez egiten zena dekretu baten barruan eta curriculumaren barruan kokatzen dugu, hain zuzen ere kezkatzen gaituena ikasleen arrakasta delako, bide hori jorratu dezaten nor izan ahal izateko edo nor izateko aukera izateko.

Ebaluaketetan, ikasleek bi ikasgai gaingitu gabe pasatu daitezke kurso batetik bestera, eta beraien irakasleek hala erabakita hiru irakasgai gaingitu gabe ere pasatuko liriateke beste ikasturte batera, baina hiru gai horiek ezin izan daitezke izan Euskal Hizkuntza eta Literatura, Gaztelania eta Literatura edo Matematikak. Behin errepikatu daiteke Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan, eta oinarritzko hezkuntza osoan bi aldiz gehienez.

Diagnostikoaren ebaluazioaz ere mintzatu izan naiz aurkezpenetan. Lehen Hezkuntzako bigarren zikloaren amaieran eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako bigarren zikloa amaitzean diagnosirako ebaluazioa egingo da. Ebaluazio honek ez du izango eragin akademikorik, baina baliagarria izango zaie irakasleei, taldearen eta ikastetxearen ibilbidea eta bilakaera ikusteko, eta familiei eta ikasleei, zer-nolako progresoa edo bilakaera duten ikusteko.

Erlijioarekin ez dugu izan orain arte inongo arazorik. Beste gaietan bezalaxe, adostu ditugu helburuak curriculumean. Eskaini egin behar da, nahi duenak hartu dezake. Eta hori bai, aukeratzen ez duten ikasleei arreta eman beharko zaie, eta ematen zaien arreta hori ezin daiteke diskriminatorio izan beste ikasleentzat.

Hiritartasuna jorratzen dugu, eta hemen egingo nizuke beste aipamen bat. Hiritartasunaren eta giza eskubideen lelopean jorratzen dugu hiritartasuna. Giza eskubideetatik ateratzen den filosofia jorratu nahi dugu, hiritartasun demokratiko bat jorratu nahi dugu. Solidaritatea, justizia, bazterkeriaren gaingitzea jorratu nahi dugu. Eta hemen atentzio berezia emango da, oraindik oraindik gure gizartean zoritxarrez ematen diren gertakizun negatibo batzuk ekidin nahian balio positiboak eskainiz.

Genero-arazoa aipatu duzu dekretuan. Nik, egia esango dizut, lehendabiziko dekretua irakurri nuenean gauza bera esan nuen eta agindu nuen hori bereiztea, hori zaintzea, eta amaitzen ari den prozesu guzti honetan espero dut hori ez badugu bikain uzten behintzat hobetuko dugula.

Ikasle etorkinen inguruan, hemen ere orain arte medioetan esan dudana errepikatuko dut. Tratamendu berezia izango dute, inklusibitatearen ikuspuntutik gure sisteman integratuak izan daitezten. Talde orokorretan eskolarizatuak izango dira, eta trebakuntza profesionala eskainiko zaie helduenei. Tutoretza eta orientazioari garrantzi berezia eman diogu: kurso guztietan astero ordu bat eskainiko zaio tutoretzari –lansari batzuk ere badakizue eman dizkiegula honezkero tutoreei, eta eskatu egiten zaie tutoreei banakako txosten bat egiteko ikaslearen progresoa aztertuz eta baita ere familiari orientabideak emanez nola landu dezakeen etorkizuna ikasle horrek.

Ordutegiaren inguruan ematen diren berrikuntzarik nagusienak dira bai Lehen Hezkuntzan eta bai Bigarren Hezkuntzan ematen diren orduak, ikastetxeek modurik egokienean erabili ditzaten: hamar ordu asteko Lehen Hezkuntzako zikloetan eta hamazazpi bigarren eta hirugarren kursoan DBHn. Eta DBHko laugarren kursoan aukerazko ikasgai batzuen artean hiru ikasgai hartu behar dira, eta horrekin uste dugu indartu egiten dugula laugarren kursoak duen papera, ez dakit esan dezakegun paper propedeutikoa, batxilergoa edo lanbide-heziketako zikloak prestatzeko.

Azkenik, medioetan kezka batzuk azaldu dira irakasleen trebakuntzaren inguruan eta hainbat material prestatzen ari dira. Uztailaren 3an egin nien nik deialdi bat irakasleei Euskalduna Jauregian Bilbon, eta sei hiru irakasle baino gehiago etorri ziren curriculuma aurkezteko eta curriculumaren muina adierazteko. Berritzeguneetako zuzendariak eta aholkulariak trebatuta daude. Beraiek prestatu dute ja trebakuntzako eskaintza beraien esparruetan dauden zentroetarako. Garatu trebakuntza-

programaren barruan hiru kurtso espezifiko planteatu ditugu oinarrizko konpetentzietan, nola landu horiek gela barruan, eta hogeita bost kurtso planteatu dira konpetentziak era espezifikoan lantzeko.

Adibideak ere jorratzen ari dira eta adibide hauek ikastetxe guztietara bideratuak izango dira. Honekin, uste dugu bai irakasleek material berriak egin ditzaten eta baita ere argitaletxeek material egokiak egin ditzaten, ahalegin berezi bat egin behar dugula 2008ko aurrekontuan.

Hainbat profesional liberatu izan dugul, hainbat herri-langile, gida bat prestatzeko nola egokitu ikastetxeetako proiektu curricularra curriculum berriari. Eta gero berritzeguneak nukleo hartuta sareak antolatuko ditugu, gure ikastetxeetan konpetentziak eta gaitasunak lantzeko.

Amaitzeko, egin dugun curriculuma izan da curriculum..., hort "demokratikoa" jarri dugu, baina ez dakit hitzik egokiena den "demokratikoa". Egin duguna izan da eragile nagusi guztiekin adostu, sare publikoko eragile nagusiekin (EIGE, BIE, Sarean), eta hitzartutako ikastetxeen ordezkariekin ere bai (Euskal Herriko Ikastolen Konfederazioa eta Kristau Eskolen Elkarte, besteak beste). Gure nortasunetik abiatzen da. Europako erreferentzia-esparruan kokatzen da. Osatua, bateratua, integratua da. Oinarrizko hezkuntzako eta hezkuntza orokorreko konpetentziak lantzen ditu. Autonomia ematen zaie ikastetxetxei pedagogiaren eta antolakuntzaren aldetik. Familien eta udalen papera azpimarratzen du ikasleen heziketa-prozesuan. Eleaniztasuna jorratzen du, edo eleaniztasunaren zutabe sendo eta irmo bat izan nahi du. Eta inklusibitatearekin hasi baldin banaiz, hemen inklusibitatearekin amaitu behar dut laburpena.

Nik badakit kritika batzuk azaldu direla periodikoetan, baina kritika horiek esango nuke ñabardurak direla. Muinean adostasun zabal eta sakon bat lortu dugu. Eta horregatik, nik esaten dut ekimen honekin benetan adierazi dugula hemen euskal hezkuntza-sistema bat dagoela. Sare publikoko eragile nagusiekin eta sare itunduko eragile nagusiekin aritu gara eta adostu dugu curriculum-eredu bat, curriculum propio bat. Eta hemen Parlamentuan nagoela, bestetan esan dudan moduan, parte hartu duten guzti-guztiei nik uste dut benetan gure begirunea eta gure esker ona adierazi beharko geniekeela denok, jakinda curriculuma hobetuko dugula prozesuarekin, urte hauetan 1992ko Lehen Hezkuntzako curriculuma hobetu dugun moduan eta 1994ko dekretua hobetu dugun moduan. Baina hemen nik esango nuke hau dela gauzarik garrantzitsuena: lortutako adostasun-maila hezkuntza-eragile nagusiekin.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txandan Basterrika andrea, zurea da hitza.

La Sra. **BASTERRIKA UNANUE**: Zuk esandako gauza batzuekin ez nator bat. Orduan, ea modu labur eta simple batean erantzuteko edo kontrajartzeko gai naizen.

Egia da, egin duzu adierazpen orokor bat curriculumaren inguruan non aurrerakuntza batzuk egongo diren, baina curriculum hori Euskal Autonomia Erkidegoko curriculum da, ez da nik esaten nizun hasiera bateko euskal curriculum. Dударik gabe Euskal Autonomia Erkidegoko curriculum % 55 LOEk ipintzen digu, hau da, Estatu espainoletik datorren dekretu batean oinarrituta dago eta betearazi behar dugu, eta hori, legeak dioen bezala, horrela da, baina beste % 45 bai zegoen gure esku, non hobetzerik bazegoen. Eta nik, hori ikusi ondoren, pixka bat gehiago sakondu dut gaia, ez dut euskal curriculum hori nabarmenduta ikusten.

Zuk esan duzu nire hitzen atzetik 2.000 eragileren, gehiengo baten ondoren etorri dela adostasuna, eta ados nago. Baina bai azpimarratu nahi nuke, eta uste dut gainera inportantzia handia daukala, 2003ko itun horren baitan sare publikoa ez zegoen, hau da, 2003an finkatu zen oinarrizko hitzarmen hori ikastolen, Sortzen-Ikasbatuaz-en eta Eskola Kristauen artekoa zen, eta gero itsatsi zen edo jarri zen lanean sare publikoa, baina lehenbiziko hitzarmenean ez zegoen eskola-sare publikoa. Eta pozten naiz ondoren itsastea, baina nik uste dut ñabardura inportantea dela. Eta egin zuten aportazioa ere, ez da nik esana, baizik eta beraiek errekonozitua, ez da euskal curriculumaren inguruan, baizik eta dekretuaren inguruan. Eta hori ere uste dut argi utzi beharra dagoela. Inori ez diogu iruzur egin behar eta inor ez digu engainatu behar, gauzak diren bezala utzi behar dira argi.

Dударик gabe curriculumak bidea zabaldu du, horretan ados nago zurekin, Tontxu, baina Madrilgo bidea. Nik uste dut LOEri oso ederki egin diogula papera edo, erdaraz esaten den bezala, "la cama", oso ondo. Primeran ikasi dugu kopiak egiten. Zergatik ez dugu gauza bakoitza bere izenez deitzen? Nik uste dut hor zintzoak izan behar dugula eta errekonozitu egin behar dugu. Dударик gabe Euskal Autonomia Erkidegoko curriculum bat edukiko dugu, baina euskal curriculum eskasa izango dugu. Nik hori besterik ez diot.

Eta zuk esan duzu ez dizudala adibiderik ipini. Baten batzuk botako dizkizut. Ni ados nago euskal kulturaren eta euskal nortasunaren ezagutzak ikasi behar ditugula, dударик gabe, eta errekonozitu behar ditugu eta landu behar dira. Baina nik, ezagutzetatik aparte, nahi dut euskaldun gisa bizi eta euskaldun sentitu, eta uste dut oraindik gauza asko ez daudela azpimarratuta. Nire eskema soil eta sinpleetatik ere esango dizut: zuk aipatu dituzun konpetentzia horietatik, dударик gabe, batzuk oinarrikoak dira, bete behar direnak eskoletan eta LOEk ipintzen ditu, zuk aipatu dituzun zortziak eta beste batzuk iparrorratz modura aipatzen dituzunak dira, baina nik uste dut euskal curriculumak, horiek ez direla iparrorratz, horiek ñabardura handiarekin ezinbesteko modura lantzen ziren. Eta zuk esan dituzu horiek eskola bakoitzaren baitan lantzeko geratuko direla. Dударик gabe, oso ondo iruditzen zait. Denok berdin jokatuko bagenu, horrek helburu zehatz eta finko bat edukiko luke, baina denok berdin jokatzen ez dugun bitartean, eta jakinda herri honetako errealitate zein den, oso adierazgarria da hori, hau da, bakoitzaren baitan uztea zer landuko dugun identitate modura. Horrek niri, egia esan, beldur asko sortzen dit.

Eta esan didazu adibiderik ez dizudala jarri. Nik hemen dut mardoska bat, igualak, baina bat oso nabarmena ipiniko dizut. Curriculumean egiten diren aipamen guztiak hiru lurraldeei buruz dira eta Euskal Herria edo Autonomia Espainiako zati modura hartzen dira. Eta agian izango gara zoritxarrez legalki oraindik horrela, baina zerbait landu nahi baldin badugu euskal curriculumaren inguruan, bultzada bat eman nahi baldin badiogu, beste ikuspuntu bat handiagoa eduki behar dugu. Eta ez da nik asmatutakoa, dekretuan ipinitako esaldiak dira: "Euskal Herri, Espainia eta Europaren nortasun historiko eta kultural zehatza osatzen duten ezaugarriak". Hau non aplikatzen da Iparraldean? Espainiako erregeak adibide modura bakarrik aipatzen dituzu. Eta askoz haratago, frankismoari buruz hitz egiten dugunean, dударик gabe, Espainiako zati bat da Euskal Herria, baina XX. mendean badaude gerra mundialak eta horretaz ez dugu ezer aipatzen, adibidez. Irekigoak izan gaitzke.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txandan, sailburua.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Begira, hau guri gertatzen zaigu, eta bitxia da. Espainiako eta Frantziako ministroek ez dute justifikatu behar beraien proposamenak espainolak edo frantsesak direla, eta guk, berriz, erakutsi behar dugu eta demostratu behar dugu gurea badela euskal nortasuna zaintzen duen curriculumak.

Garbi hitz egiteko, hartu dugun Euskal Herriaren eduki edo kontzeptua Euskaltzaindiak planteatzen duen edukia da: sei lurraldeak edo zazpi lurraldeak. Eta hori ikuspuntu kultural batetik lantzen dugu, Euskaltzaindiak defendatzen duen moduan. Egoera politiko eta muga administratibo batzuk egonda, herri bat gara, eta herri hori Euskal Herria da hainbat probintzia edo lurralderekin, sei edo zazpi, nahi duzun moduan: Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Nafarroa, Lapurdi eta Zuberoa.

Gainera, nik ez dut uste arrazoia duzunik % 45az eta % 55az esaten duzun horretan. Hain zuzen ere, % 55 horretan gure ikuspegia gaineratzea zilegia zaigu erabat, eta horretan saiatu gara curriculumak egiterakoan.

Erabiltzen dugun hitza, "Euskal Herria", batzuek ere kritikatu dute, baina hori Gernikako Estatutuak ahalbidetzen du, hor Euskal Herria aipatzen da. Eta, gainera, estatutu politiko berriak ere ahalbidetzen irizpide honekin jokatzea.

Berriro diot Euskal Herria herri bakarra dela. Hori bai, errealitate administratibo politikoak direnak direla esaten dugu, dudarik gabe. Bestea esatea, hori bai litzateke iruzurra, eta gainera akats serio bat, alegia, ez gaudela zatiituta, ez gaudela banatuta.

Zuk aipatzen duzu ministerioak egindako zerean oinarritu garena. Eta hori da, nire ustez, ez duzula irakurri Espainiako dekretua eta ez duzula irakurri Espainiako erkidego autonomoek egin dutena dekretu horrekin. Gehienek egin dutena izan da gutxiengoek dekretu hori hitzez hitz kopiatu eta erkidego autonomoko helburuak gaineratu. Guk, berriz, goitik behera eta era autonomo batean landu dugu gure curriculuma.

Adostasunak eta antzekotasunak daudela? Dudarik ez. Eta hori nik bi arrazoi emango nituzke bereziki. Batetik, gure sistemak ikasleak bidali ditzakeela erkidego autonomo batzuetara eta jaso ditzakeela erkidego autonomo batzuetako ikasleak, eta horien ikasketen jarraipena bermatu behar dugula nola edo hala. Kritika politikorako erabiltzen duzu MEC edo LOE, baina, klaro, esan ez duzuna da zortzi kompetentzia horiek, LOEk jartzen dituenak eta Frantziako curriculumak ere lantzen dituenak, Europa mailan erabakiak izan direla eta han adostu direla, eta orduan, normala da izatea antzekotasunak besteekin.

Adibide asko eman genitzake, ez ja, saiatu izan izen moduan, hizkuntzen trataeran. Hemen dauzkate zera batzuk: dekretuaren 3. artikuluan, dekretuaren 5. artikuluan, dekretuaren 8. artikuluan, orobat 4. atalean, eta holan jorratzen dugu euskal dimentsioa, hori bai, dimentsio zabalago baten barruan.

Esan behar dut ere euskal kulturaren eduki bezala, hain zuzen, 2004an Kulturaren Euskal Planak ebatzi zuena hartu dugula, hortik abiatu gara definitzeko zer den euskal kultura.

Egia da hau dela, hemen agindu nuen moduan, Erkidego Autonomorako curriculum ofiziala, eta hemen indarra izango duela, eta besteetan, esan dudana moduan, erreferentzia gisa sekulako materiala izango dela.

Esan duzu 2003an sare publikoa ez zegoela. Eta hori nik bereiztuko nuke, inor ez mintzeko: Sortzen ikasbatuaz zegoen alde batetik, eta bestetik, hemen esango dut legearen arabera sare publikoaren titulartasuna departamentuak duela, eta departamentua ere hori zegoela sare publiko modura. Nik uste dut oker jokatu genukeela planteatzen baldin badugu hemen zein izan zen lehena, zein izan den azkena edo zeinek oihukatu dezakeen ozenkien.

Hemen nik berriro azpimarratzen dut adostasun zabal batera iritsi garena hezkuntza-eragile nagusiekin, sare publikoak zein itundutakoak, barren-barrenean aritu direla curriculuma ateratzen eta aspaldiko partez, aspaldiko partez, sistemak dugun itunik adostuena dugula curriculuma. Ez da departamentuaren arrakasta izan, ez, sistema osoarena izan da. Lortu dugu proiektu bati begira komunean jartzea gure asmoak, gure proposamenak, bizitza ikusteko gure era ezberdinak, eta horrela abiatuta egin dugu curriculum hau.

Garatu egin behar dela curriculuma? Nola ez, nik ez daukat dudarik. Lehenago aipatzen zenizkidan Nafarroa eta Iparraldea, eta nik lehenago esan dizuedana errepikatu nahiko nuke: dokumentu hau, curriculum hau erreferentziako curriculum da Nafarroan eta Iparraldean, dudarik gabe. Hainbat gauza esaten didazu ez direla azpimarratu Nafarroari eta Iparraldeari buruz eta abar. Egia da, baina ez dira bereiztu Bizkaia, Gipuzkoa, Arabari buruz ere, horiek ere jorratu beharko ditugu, horiek ere sendotu beharko ditugu. Eta horretan eragileak ere prest daude lan egiteko.

La **PRESIDENTA**: Orain, taldeen txandari ekinez, Misto-Aralarretik Ezenarro andreak du hitza.

La Sra. **EZENARRO EGURBIDE**: Eskerrik asko Tontxu Campos sailburuari, emandako azalpenengatik. Nik zalantza pare bat bakarrik lutzatuko dizut. Iruditzen zait curriculuma aztertzeko hor

badaukagula –oraingoz behintzat esango nuke– borradorea. Ze hori da nire zalantza. Euskal curriculumaren dekretua zuen web-orrian borradore gisa zintzilikatua dagoen ez dakigu, zergatik aste honen hasieran behintzat ez zegoen buletinean publikatua. Ez dakit publikatu den. Nahi dut jakin zergatik ez dagoen publikatua, batez ere kontuan edukita, zuk gaurko azalpenean esan duzun bezala eta liburuan datorren bezala, ikasturte honetan zela inplantatzen hastekoa eta dekretua boletinean publikatu izan gabe hasi dugula ikasturtea. Orduan, nahi dut azaltzea zergatik den hori eta nola kontontzeko asmoa duzuen.

Eta gero zuk esan duzu abuztura arte egon zaretela eragile desberdinekin egokitzapenak egiten, hobekuntzak egiten. Denok ikusi dugu prentsan zenbait kexa egon direla. Zuk esaten duzu, eta nik printzipioz sinesten dut, inoiz egon den adostasun zabalena duela proiektu honek. Hori zen nire bigarren galdera: zenbaterainoko adostasuna izan duzuen eragile desberdinekin azkenengo emaitza honetan, eta non egon daitekeen koxkarik handiena edo zeinekin eta zertan. Badakit adostasun erabatekoak inoiz ez direla posible, eta are gutxiago holako gai batean. Bigarren atal hori pixkat bat zehaztea eskatuko nizuke: adostasun handia bai, baina zeinekin daukagun zailtasun gehien eta zertan. Eta bi galdera zehatz horiei erantzuten badidazu, besterik ez oraingoz.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Dekretua momentu honetan COJUA izeneko batzordean dago, aholkularitza juridikoko batzorde horretan, eta arrazoia da abenduaren bukaera bitartean egon ginela azkeneko adostasunak idazten dekretuan. Hemen eztabaida luze bat izan genuen zer adostu behar genuen, dekretua eta helburuak; dekretua, helburuak eta ebaluaziorako irizpideak; dekretua, helburuak, ebaluaziorako irizpideak eta orientabide moduan ematen diren garapen curricularrak, jakiteko zer zihoan publikatzera eta zer ez zihoan publikatzera. Eta erabaki genuen dena adostea, ez uztea beste fase baterako garapen curriculum hori, esaterako, nahiz eta era orientatzaile batean eskaini. Kasu honetan honek ez du bestelako eragozpenik izan edo eman, hain zuzen ere eragile nagusiekin adostuta dugulako. Eta orduan, buletinak behar den formalitatea ematen dio erabaki bati, baina hemen benetan lortu duguna eragileen inplikazioa izan denez, hau aurrera doa, eta bide berria den heinean, bide berri honetatik abiatuko gara eta gauza asko hobetuko ditugu bidean. Hori izan da baita ere denon artean adostu dugun edo atera dugun beste ondorio bat.

Koxkarik handiena zertan datzan eta norekin lortu den adostasuna eta norekin ez. Muinean, esan dudan moduan, adostasun zabalak daukagu hezkuntza-eragile nagusiekin. Lehenago aipatu dituzten izenak: sare publikoan EIGE, BIE, Sarean, eta itundutako sarean ikastolak eta kristau-eskolak. Ñabardurak ñabardura, etorkizunean egingo ditugun garapenak egingo ditugularik, baina muinean horiekin ditugu adostasunak.

Eta desadostasunak, nire ustez, daude, alde batetik –hau errespetu osoz esaten dut–, egindako lana ez delako aztertu bere osotasunean, eta bestetik, lehen izan dugun eztabaidaren moduan, batzuek ulertzen dutelako curriculumean azaldu behar dena dela ez bakarrik Euskal Herria bat dela ikuspegi antropologiko, kultural edo liguistikotik, baizik eta politikoki ere bai. Eta politikoki daukagun errealitatea daukaguna da, eta gainera batzuek pentsatzen dugu hori aldatu behar baldin badugu edo aldatu nahi baldin badugu errealitatearen jabe garelako izango dela. Eta hortxe daukagu beste koska bat.

La **PRESIDENTA**: Taldeen txandakin jarraituz, Eusko Alkartasunatik Cuadra andrea du hitza.

La Sra. **CUADRA IBÁÑEZ DE ELEJALDE**: Eskerrik asko, sailburu jauna, y también a todo su equipo por su comparecencia hoy aquí. Nos congratula que constatamos que han cumplido sus compromisos implantando el currículo a partir del curso 2007-2008. También nos parece importante reseñar de sus aportaciones que el proceso de elaboración ha sido con las aportaciones de todos los agentes sociales implicados con la escuela vasca. Y también nos parece importante reseñar que se hayan tenido en cuenta, además de estas aportaciones, las diferentes evaluaciones que sobre nuestro sistema educativo se realizan, para fortalecer los puntos débiles, como pueden ser

matemáticas o ciencias, reforzar esos puntos, y fortalecer características propias de nuestro sistema, como la autonomía de los centros, los diferentes niveles de competencia de las lenguas, la escuela inclusiva y otros.

Y para finalizar, creemos por la última intervención que lo que aporta el currículum de propio, de nuestro, de vasco y de todos, no es por el concepto de Euskal Herria que se presenta, sino creemos que lo que aporta es que con las diferencias con otros currículum seamos capaces de mejorar las competencias que alcancen nuestros alumnos.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txandan, sailburu jauna.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Nik eskertzen dizut zure interbentzioa eta azpimarratuko nituzke zure azkeneko hitzak: ikasleen konpetentziak hobetzekotan gaudela curriculum honekin.

La **PRESIDENTA**: Taldeekin jarraituz, Talde Popularraren izenean, Abascal jaunak du hitza.

El Sr. **ABASCAL CONDE**: Muy buenos días, señor Campos. Ya sabe usted que el Grupo Popular no se va a andar por las ramas. Le hacen a usted comparecer para que apriete las tuercas, para azuzarle, para meterle prisa en esta cuestión. Y le hacen a usted comparecer para que dicte con voz firme, para que decrete no ya cual habrá de ser la educación de nuestros hijos, sino su identidad nacional. Y para que decrete usted lo que es absolutamente indecetable: cuál ha de ser la lengua propia o la lengua materna de nuestros hijos. Y le achuchan a usted para que utilice su poder para imponer una lengua y una concepción nacional. Porque ahí está la madre del cordero del currículum vasco con el que ahora ustedes nos amenazan.

Así que, no perderemos el tiempo con otras consideraciones, ni marearemos la perdiz. Ciertamente conociendo su trayectoria y la de su partido –no es una cuestión personal, lógicamente–, no albergamos muchas esperanzas, no creemos que necesite usted muchos empujones o muchos achuchones de quienes hoy le hacen comparecer.

La **PRESIDENTA**: Barkatu, balorazio pertsonaletara sartu beharrean, bere ekimenera, gestiora mugatuko bazina, askoz hobeto, batez ere errespetu kontua delako.

El Sr. **ABASCAL CONDE**: En eso estaba, en valoraciones de la gestión. Le he indicado expresamente al consejero que no era una cuestión personal. En todo caso, una persona pública como el consejero tiene una trayectoria pública conocida por todos, que puede ser valorada.

El Grupo Popular, lo habrá adivinado usted, no tiene ninguna prisa en que acelere su empeño, y mucho menos en que le aceleren a usted, porque entendemos que en esta cuestión ya va bastante acelerado usted solo en representación del Gobierno Vasco. Y por eso, venimos a pedirle que reflexione, que no añada aún más tensión a esta sociedad, que no divida a esta sociedad vasca, que es plural. Le reclamamos contención en la intervención de hoy, señor Campos, y que se abstenga de decretar sobre lo que no debe ni le corresponde a usted, sobre la intimidación de la identidad nacional y sobre la lengua materna. Para eso nosotros no tenemos ninguna prisa y queremos que usted retroceda en la elaboración de este currículum educativo, que lo corrija, y al que ya han apellidado y en el que nosotros vemos unas clarísimas intenciones de imponer una determinada cosmovisión nacionalista.

Capítulo aparte es que el germen de este proyecto no esté en las instituciones de todos, sino en el sector privado nacionalista –incluso Udalbiltza, ha aparecido en la intervención de hoy–, al que se ha financiado inicialmente esta broma y del que se han asumido sus propuestas políticas, con las que ahora se quiere fabricar y moldear a nuestros hijos como en una factoría, cortados por el mismo patrón, uniformados de pies a cabeza, de abajo arriba. Es una expresión que literalmente ha dicho usted, “de abajo a arriba”, han cogido el currículum de abajo a arriba. Y efectivamente, eso es lo que han hecho desde una concepción total, que no integral, totalizadora en el peor sentido de la palabra.

Este currículum total, desde las matemáticas a los sentimientos, está viciado de origen para el Grupo Popular. No busca el consenso, no pretende la educación. Y no busca el consenso porque el consenso se ha ido a buscar fuera de este Parlamento, con aquellos probablemente que en muchas ocasiones dependen presupuestariamente del Gobierno. No se ha buscado con toda la sociedad vasca representada en este Parlamento. Y no pretende la educación, sino que la utiliza como un pretexto para contraponer identidades; no quiere la formación educativa, sino un adoctrinamiento ideológico y una imposición lingüística.

No le diré nada nuevo si le muestro nuestra incompreensión con este currículum específico vasco, que por otra parte ya se está impartiendo y que es comprobable en innumerables libros de texto. No comprendemos esa obsesión por mirarnos permanentemente el cuello de la camisa, por enseñarnos mirando el mismo campanario, por ese cierre de horizontes, que supone un terrible empobrecimiento para nuestros hijos. Mejor sería un currículum amplio, sin apellidos, un currículum rico, sin hurtar realidades, un currículum vasco pero verdaderamente universal, también un currículum español, sin que usted se tenga que saltar escalones, que nos permita elevar la vista por encima de horizontes mezquinos y de pequeñeces identitarias.

La **PRESIDENTA**: Barkatu, Abascal jauna, hara, alusio batzuk egiten ari zara, esaten duzu batek egiten dituela bromak, “mezquino”... Horrelako alusioak oso subjektiboak dira. Kritika politikoa aintzakotzat hartu beharra dago eta zure jarrera ere argi uzten ari zara, baina horrelako termino peioratibo horiek agian ebitatu ditzakezu eta hala ere oso garbi geldituko da zuen jarrera. Batez ere, elegantzia-kontu batengatik eta errespetu pixka batengatik.

El Sr. **ABASCAL CONDE**: Es bastante difícil continuar una intervención de esta manera, y sin poder valorarlo con calificativos y adjetivos que para nosotros tienen carácter político.

En todo caso, le estaba diciendo que mejor sería un currículum amplio y un currículum rico. Y creemos nosotros que este currículum va contra la propia realidad de la sociedad vasca. En él se habla de la identidad social vasca y universal. Usted al hacer esa referencia ha hablado de la identidad vasca dentro de un marco europeo, lo ha dicho expresamente. Se ha saltado escalones, lo ha hecho porque usted es nacionalista, pero usted es el consejero de Educación de todos los vascos. Recientemente se ha publicado el Euskobarómetro, y por eso decimos que este currículum va contra la realidad vasca: la inmensa mayoría de los vascos –según las encuestas publicadas por el Euskobarómetro– con absoluta naturalidad se identifican con la Comunidad Autónoma vasca y con España, la gran mayoría de los vascos.

Este currículum, señor Campos –que, insisto, no es el de todos los vascos, sino el de ustedes–, en lo que tiene que ver con la asignatura de Conocimiento del Medio, perjudica al alumno, es tendencioso, creemos que le confunde, que le frustra, y probablemente algunas cosas más que no entraré a valorar en esta comparecencia para no ser llamado al orden y para que no nos digan que cargamos las tintas.

Este currículum establece una dicotomía falsa, construida, fabricada, entre lo vasco y lo español. Niega una realidad histórica y cultural de los vascos, la que tiene que ver con lo español. Pretende introducir en los libros de texto de los escolares aún más disparates, si puedo decirlo, de los que se ya se contemplan. Y puede ponerle ejemplos: los libros de texto vigentes en estos momentos,

por ejemplo, el de Erein de los 8 a los 12 años aparecen 21 referencias a Euskal Herria, y ninguna a la Comunidad Autónoma vasca, de la que usted es consejero de Educación, absolutamente ninguna referencia a la Comunidad Autónoma vasca, ni un solo mapa de la Comunidad Autónoma vasca. No es el mapa cultural de Euskal Herria el que se utiliza, es un mapa político, con las comarcas, con las fábricas, con el clima, absolutamente con todo. Hay una concepción nacionalista detrás de esas editoriales, que se han plegado a lo que ustedes les han dictado. Elkarlanean, lo mismo: 19 referencias a Euskal Herria, ninguna a la Comunidad Autónoma vasca. Por supuesto, no le voy a hablar de España, que cuando aparece la península ibérica lo hace de casualidad y sin ninguna referencia a España. Por eso decimos que a usted hoy le hacen comparecer para pedirle que apriete aún más las tuercas.

En relación con la lengua, señor Campos, quería hacerle alguna consideración. Pretender que una de las dos lenguas oficiales, la minoritaria y la más difícil probablemente, sea la lengua vehicular de todos los niños vascos es una aberración absolutamente incalificable, que ataca al derecho básico del niño y al derecho de los padres a ser escolarizados en lengua materna. Yo tenía confianza en que en el viaje que recientemente ha hecho esta comisión a Finlandia podríamos en común haber aprendido algo de lo que allí hemos visto, y hemos podido observar cómo la educación en lengua materna es una prioridad básica para los finlandeses y cómo la minoría sueca, un 6 %, tiene derecho a ser escolarizada en su lengua materna. Un derecho que es prácticamente imposible de ejercer en estos momentos en la Comunidad Autónoma vasca y que usted quiere imposibilitar por decreto. Cuando se mira al horizonte y cuando se asisten a este tipo de sitios, conviene abrir bien los ojos y no quedarse solo con lo que a unos les interesa.

Yo creo que tiene usted que hacerse un favor como consejero, nos lo tiene que hacer a nosotros, se lo tiene que hacer a la sociedad vasca, y lo mejor que puede hacer con este currículum, señor Campos, se lo digo con toda la sinceridad, es archivarlo en los sótanos del Gobierno Vasco y que sea material para los historiadores.

La **PRESIDENTA**: Sailburu jauna, zurea da hitza.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Nik Abascal jaunari eskerrak eman behar dizkiot bere diskurtsoagatik. Berak esaten dit curriculuma alde batera kokatua dagoela. Agerraldi hau eskatu duen ordezkariak, berriz, esan du hau ez zela benetan euskal curriculuma. Orduan, nik uste garbi gelditzen dela muturreko diskurtso batzuk daudela, baina guk egin duguna egin behar genuela. Eta benetan eskertu egiten dizut zure parte-hartze hori.

Nik uste, Abascal jauna, etorri zarela aurreko agerraldian etorri zineten diskurtso berdinarekin. Horregatik esaten didazu hemen estutu nahi nautela, erabaki behar ez dudana erabaki behar dudala, eta abar. Eta ni hasi naiz gogoraraziz zeintzuk izan ziren hemen, batzorde honetan, hartutako konpromisoak eta nola saiatu naizen betetzen.

Gero zuri, edo zuen taldeari –zuri ez pertsonalki, zuk esan duzun moduan–, taldeak daukan iritziari erantzun nahian, berriro errepikatuko ditut Pedro Miguelen hitzak: “Gure eginkizuna herri-erakunde bezala ez da erabakitzea nolakoak izan behar diren herritarrak, baizik eta beraiek nahi dutena izan daitezen ahalbideratzea”.

Ez dakit nondik jarraitu. Hizkuntzarena aipatzen didazu, eta Finlandiako bidaia aipatzen duzu. Eta nik neuk ere pentsatzen nuen Finlandiako bidaiak lagunduko zigula hizkuntzen inguruan gauzak argitzen. Han zer ikusi dugu? Batzuek finlandesa ikasten dutela eta beste batzuek suekoa ikasten dutela, eta suekoz hitz egin nahi duenak aurrean finlandesa baldin badu eta finlandes horrek ez badu nahiko gaitasun suekoz egiteko, ezin du egin. Eta, klaro, hemen beti ezin gara ibili itzultzaile batekin. Guk ez dugu inposatuko, neronek ez dizut inposatuko zuk nola hitz egin behar duzun, baina alderantziz ere ez. Eta moduren bat lortu beharko dugu inkomunikazioan ez erortzeko. Eta irtenbide bakarra da gizarte eleanitz bat sortzea, bestela jai daukagu. Nik ez dizut behartu behar zuk nola hitz

egin, zuk ere ez didazu behartu behar nik nola hitz egin. Orduan, nola konpontzen dugu hori? Itzultzaile bat eramango dugu kalean topatzen garen bakoitzean? Daukagun irtenbide bakarra da gizarte eleanitz bat sortzea. Eta, hain zuzen ere, eskolak paper orekatzailea duen heinean, beste arloetan bezalaxe... Zuk zeuk esan duzu. Zein da txartoen irteten den hizkuntza gure sisteman ofizialen artean? Euskara. Eta eskolak baldin badu paper orekatzaile bat, eman diezaiogun paper hori. Alegia, indartu ditzakegu zientziak, indartu ditzakegu matematikak, eta ezin indartu dezakegu euskara? Aizu, hori harrizkeoa da.

Testu-liburuzuen zera aipatu didazu. Zuk badakizu testu-liburuak ez direla onartzen, ez daukatela hemen baimen berezirik zerera irteteko. Esaten didazu erreferentziak egiten zaizkiola Euskal Herriari. Gernikako Estatutuan Euskal Herriaz hitz egiten da. Eta eman zenuen prentsaurre batean esaten zenuen "Espainia" hitza ez zela erabiltzen eta "Estatu espainola" erabiltzen zela. Baina, aizu, Konstituzioa ez duzu irakurri. Konstituzioan "Espainiako Estatua" azaltzen da. Hemerotekatik hartu ditugu zure adierazpen horiek.

Esaten duzu curriculuma euskal errealitatearen edo euskal gizartearen errealitatearen kontra doala. Aizu, hezkuntzako eragile nagusiekin hainbat lan egin ondoren, hau da adostu dugun curriculuma. Hobetu daitekeela? Ez daukat dudarik. Baina beraiengan konfiantza baldin badugu matematikak, zientziak, gizartea, beste hainbat gai emateko, zergatik ez dugu orain konfiantza curriculum osoa adosten dugunean? Ze adosten baldin badugu, adosten dugulako, eta ez badugu adosten eta guk ateratzen baldin badugu, guk inposatu nahi dugulako ez dakit zer eredu. Hau amankomuneko lan bat izan da, eta, esaten dizudan moduan, hobetzeko zera izango dugu, baina nik uste konfiantza apur bat izan beharko genukeela baita ere hezkuntzako eragileen senean.

La **PRESIDENTA**: Talde Sozialistaren izenean, Celaá andreak du hitza.

La Sra. **CELAÁ DIÉGUEZ**: Este proyecto de currículum, porque todavía no es un currículum, está sin implantar, es propio. Es un currículum propio, tan propio, por cierto, como lo fue el del año 92 que hicimos los vascos y las vascas en esta Comunidad, como el del año 94, ni más ni menos propio. A no ser que empecemos a medir lo propio por si detrás de Euskal Herria pone siete territorios o no pone nada. Es decir, este currículum, proyecto todavía, es propio. Pero vamos a ver si efectivamente acierto a conjugar la humildad, señora presidenta, con la verdad, ya que estamos en un ámbito educativo y, por lo tanto, científico.

Creo, señor consejero, que usted se ha excedido en sus argumentaciones a la señora Basterrika, hasta tal punto que usted no ha sido riguroso y ha hablado con ligereza con respecto a la verdad. Porque si no, no me quedaría más remedio que concluir que ninguno de esta comisión –a no ser los servicios técnicos del departamento, por supuesto– se ha estudiado el currículum, incluido usted, señor consejero, que se ha debido fiar por lo que le dicen sus servicios técnicos. Porque cualquier persona –y nosotros tenemos la obligación de haber estudiado el currículum para poder hablar de él–, cualquier persona que se haya acercado al currículum con rigor, habrá visto que no es ese 55 % que viene de pie forzado de la parte que corresponde a que mantengamos una enseñanza común, entre otras razones para la libre circulación ciudadana, y también lo estamos haciendo con Europa, que no sólo es ese 55 %, repito, sino muchísimo más contenido de desarrollo de ese otro 45 % que podría haberse utilizado y que no se ha utilizado.

Y ¿por qué no se ha utilizado? Es decir, ¿por qué las competencias básicas, por ejemplo, que podríamos haber desarrollado nosotros con perfecta libertad, son puro mimetismo con respecto a las del resto del Estado?, ¿por qué? Pues porque, efectivamente, es eficiente hacerlo así, porque están perfectamente orientadas, porque también el departamento vasco ha intervenido en su definición, y, como están perfectamente aquilatadas, se utilizan.

Pero podemos seguir más todavía. Hay párrafos enteros –y si no les invito a que ustedes lo cotejen–, párrafos enteros de los currículos de Primaria del 92 y del currículum de ESO del 94,

párrafos enteros, señorías. ¿Y eso está mal? No está mal. ¿Por qué va a estar mal que una comunidad se afirme sobre lo que ha sido su historia en la educación vasca?

Por lo tanto, concluyamos en que este proyecto de currículum es tan propio como lo fue el del 92 y como lo fue el del 94. Y, en fin, procuremos evitar veleidades, que en todo caso lo único que hacen es falsear la historia. Por lo tanto, yo creo que aquí debemos movernos con un rigor.

Yo francamente no entiendo por qué tenemos que discurrir constantemente por el tema de lo propio. Lo propio no se arregla simplemente con decir "propio", no se arregla. Por lo tanto, algo más tendremos que poner para que sea propio. Pero es que lo curioso es que en esta Comunidad lo propio es el pluralismo, eso es lo propio. Y, por lo tanto, y precisamente partiendo del punto del señor Etxenike, que tanto le gusta al señor consejero, del cual hemos partido toda nuestra vida, es decir, cuando estemos en el Gobierno y en las instituciones promovamos las condiciones para que, efectivamente, los ciudadanos y ciudadanas vascas sean lo quieran ser.

Por tanto, este proyecto de currículum tiene que ser vasco; incluso vasquista, diría yo. Pero lo que no puede ser, lo que no tiene que ser es nacionalista, porque en esta Comunidad cohabitamos nacionalistas y no nacionalistas, y tan vasco es el nacionalista como el no nacionalista. Y cada uno tenemos que poder ser lo que queramos ser.

Por lo tanto, yo con todo esto quiero hacerle alguna serie de preguntas al señor consejero aprovechando su presencia hoy aquí.

La primera pregunta es. Señor consejero, ¿al amparo de qué legalidad vigente usted se atreve a introducir una Euskal Herria con siete territorios en el mapa político? No hablo de ámbito cultural o lingüístico, de todos aceptado y que también estaba en currículum anterior. Es decir, para mapa político. ¿Al amparo de qué? Porque usted ha hablado del Estatuto de Gernika del 79, y, efectivamente, el Estatuto de Gernika del 79 dice "País Vasco", "Euskal Herria", pero habla de "País Vasco", "Euskal Herria" y después el ámbito de aplicación es clarísimo para dónde es.

Segunda pregunta. El castellano, que es una lengua de educación y cultura y, además, la lengua materna para el 75-80 % de los vascos, ¿qué lugar va a ocupar en el currículum? Porque usted hace un distinguo. Simplemente, yo pensaba que iba a ocupar... Son dos lenguas oficiales. Una cosa es fortalecer el euskera en determinados tramos y en determinados lugares, pero en otros lugares usted tendrá que fortalecer el castellano y en otros tramos fortalecer el castellano. Por lo tanto, con fortalecer el euskara estamos de acuerdo. Ahora bien, usted tendrá que definir qué lugar va a ocupar el castellano, qué lugar ocupa el castellano dentro de su currículum, porque es ambiguo, porque usted habla del euskera como lengua de cultura y a continuación habla del castellano como lengua de pertenencia y referencia. Y yo le pregunto, el euskara es una lengua de pertenencia y referencia, ¿sí o no? Esa es la pregunta concretísima. El castellano se va a utilizar sólo como asignatura, como lengua vehicular, ¿sí o no? ¿De qué manera?, ¿cómo?

Segunda cuestión. ¿Qué significa "tendrá como referencia el B2"? Y se lo concreto más. ¿Habrá una prueba B2 para las lenguas cooficiales al final de la enseñanza obligatoria? ¿Será voluntaria esa prueba?, ¿será obligatoria? ¿Si es obligatoria, cómo incidirá el resultado de esa prueba en el expediente del alumno al final de la ESO? Esa es la pregunta concretísima que le hago. Además, relativo a esto, si usted está estableciendo que esto se definirá después del debate lingüístico que vayamos a tener en el parlamento, ¿por qué poner aquí B2? ¿Qué espacio va a tener ese debate lingüístico en el Parlamento si usted ya decreta el tema del B2?

Vamos a ver –y con esto ya casi concluyo–, si estamos dentro del ámbito de educación, ¿qué objetivo parece más propio para la educación? ¿El que tenga como objetivo identificarse como vasco el alumno o la alumna, o identificarse como ciudadano crítico, responsable, culto y, por supuesto, será vasco, será francés, será alemán, en fin, o será somalí el que venga? Es decir, ¿cuál es el objetivo más natural al ámbito educativo, que es el que nos ocupa?

Entonces, señor consejero, la verdad yo creo que tiene usted determinados aspectos tremendamente ideologizados en dos o tres cuestiones que están gravitando ahí y que, evidentemente, le distancian a usted precisamente de su punto de partida, que, según usted, nos ha dicho es el del señor Etxenike. Es decir, a usted le distancian esos aspectos ideologizados porque usted nos está estableciendo, nos está preparando un menú que algunos no podemos digerir.

Y, simplemente, termino con una coletilla también, haciéndole una apelación, si usted me lo permite, y voy a bajar la voz para que no se confunda el tono con la... de humildad. Mire usted, usted ha dicho que este es el acuerdo más consensuado de la educación. No lo es, señor consejero, no lo es no lo es. Y usted debería tener referencias a pesar de que..., porque no vamos a pensar que es usted tan joven; es joven, pero no tan joven, como diría Woody Allen, es decir, no tan joven. Es decir, usted tiene una referencia en el año 92 –no, no, es que las cosas son así, objetivas–, donde se recabó no sólo un acuerdo social, sino también político. Y ese acuerdo político, hoy por hoy, aquí todavía brilla por su ausencia.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txandan, sailburu jauna.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Celaá andereari ere eskertzen diot bere diskurtsoa, berriro orekatzen duelako gure lana, bete kritikekin alderatzen baldin badugu.

Bukaeratik hasita, 1992ko akordioa akordio on bat izan zela esatea nahi baldin baduzu, esango dut hemen, esan dut beste batzuetan. Baina euskaraz esan dudana edo esaten saiatu izan naizena izan da aspaldiko partez –hori orain dela hamabost urte izan zen– hezkuntza-sisteman lortu den itunik handiena edo adostasunik handiena izan dela hau. Eta mantentzen dut. Hamabost urte pasata, esadazu zer proiektuk, zer ekimenek izan duen honek izan duen adostasuna, hamabost urte pasata.

Aipatzen dizkizazu 92ko eta 94ko zerak, eta irakurri dudak, ez dudak irakurri. Jakingo bazenu, esaterako, dekretuaren inklusitatearen partea neronek sartua dela, aniztasunaren trataera neuk idatzia dela eta hainbat eta hainbat gauza, hori ez zenuke esango. Eta hau umildade osoarekin esaten dut, ze planteatzerakoan zer zen curriculum eta zer ez zen, hor erabaki batzuk hartu behar izan dira eta neronek hartu nituen.

Zer legeren pean atera behar dugu curriculum hau? Gure legearen pean. Nik hemen ez dut beste zerik aipatu behar. Guk daukagu eskuduntza osoa eta, beste arloetan gertatzen den moduan. Inork uste baldin badu – Jaurilaritza, aldundia, udala– ateratzen dena ez datorrela bat zer edo zerekin, bere eskubideak urratu gabe ditu bide osoan.

Gaztelania eta euskara, eta lehenago ahaztu egin zait Abascal jaunari hau esatea. Esatea euskara ikasbide nagusia izango dela, onartu duzue zuek gobernatu eta gobernatzen duzuen erkidego autonomo batzuetan. Orduan, nik ez dakit guk, euskaldunok, euskal hiritarrok, zergatik eduki ezin ditzakegun besteek, zuek gobernatuta, dauzkaten eskubide berdinak. Gaztelania eta euskara: planteatzen didazuna, egia da, eztabaidatu behar dugu, eta hau B2rekin lotuko dut. Baina eskolak paper orekatzaile bat dauka, eta hain zuzen ere gure ikasleek euskara-maila on bat lortzea, bi lege nagusiek hezkuntza arloan agintzen duten moduan, ez dakit aipatu behar dudak, Eskola Publikoaren Legeak ere... Diot, bi horien artean zuek egina delako, ze hainbat data eta abar aipatzen ditudanean, antzeman dut uste duzula bigarren esanahi batekin erabiltzen ditudala, eta ez, bakarrik denbora-esanhiarekin erabiltzen nuen. Eta orduan, guk lortu behar duguna da, eta holan jokatu du gaztelaniak, ikasleak beraien derrigorrezko eskolaldia amaitu ondoren gai izan daitezela bi hizkuntza ofizialean aritzeko. Eta orduan, gaztelaniak jokatu beharko du paper bat hori lortzeko, eta iruditzen zaigunez gure ikasleek beste hizkuntza bat menderatu behar dutela, hor izan behar du jokoak. Baina orain arte garbi daukaguna da ikasle guztiek dakitela gaztelaniaz eta denek ez dutela lortzen nahi genuen maila. Eta hori azterketak eginda.

B2 helburu bezala esatea da B2 helburu bezala jartzen zaiela era orientatzaile moduan irakasleei, alegia, irakasleek hizkuntza-mailak lantzen dituztenean, honetara begiratu behar dutela. Ze orain arte ez zeukaten erreferente garbirik Europako hizkuntzen esparruari begira. Irakasleari esaten zaio: "Aizu, hizkuntzak lantzerakoan, Europako hizkuntzen esparruari begira hauek dira lortu beharko lirakekeen mailak". Eta orduan irakasleak ikusiko du lortzen dituzten ala ez dituzten lortzen, orain arte bezala. Azterketa bat egiten duenean, berak erabakitzen du "honek gaintitzen du, honek ez du gaintitzen". Hemen irakasleari esaten zaio: "Aizu, Europako hizkuntza-esparruari begira... C2ra? Ez, begira, C2ra ez duzu begiratu behar, B2ra egiratu behar duzu".

Zuk esaten didazu zein den curriculumaren helbururik naturalena –barkatu hitza hori izan ez bada–, pertsona kritikoak kulturarekin eta abar izatea, edo euskalduna edo espainola edo zera izatea. Begira, nik espero dut gure hezkuntza-sistemak lagunduko duela pertsona kritikoak sortzen, baina niri tokatu zait beste hezkuntza-sistema bat bizi izatea, eta hor ere hezkuntza-sistemari nolabaiteko ontasun orokor bat eskatzen ziztaion, pertsona onak sortzeko. Eta han ukatu egiten ziren gure ezaugarriak herri bezala, gure hizkuntza, ezin zen euskaraz egin eta abar. Orduan, gure curriculumak egin behar duena da pertsona kritikoak kultura askorekin sortu, bai, baina gure ezaugarri guztiak ere ezagutzen lagundu. Gero bakoitzak –eta hori ere esan dut hasieran–, bakoitzak hainbat balio, jokabide, ezaugarri, eduki eta abar hartuko ditu bizi izaten dituen egoeretatik eta bizi izaten dituen erakundeetatik (koadrila, familia, auzoa, eliza). Baina gure curriculumaren bitartez Euskal Herriaren ezaugarriak zeintzuk diren ere esan behar ditugu. Ze guk ez badugu esaten, zeinek esango du?

La **PRESIDENTA**: Lehen txandarekin amaitzeko, Euzko Abertzaleen izenean Corrales andreak du hitza.

La Sra. **CORRALES GOTI**: Ni oso laburra izango naiz, gauza guztiak esanda daudelako. Eskerrak eman emandako azalpen zehatzengatik bai sailburuari bai berarekin etorri den ekipo guztiari. Gaur entzun duguna errepikapen bat besterik ez da izan. Orain arte medioetan bai entzun bai irakurri ditugun iritzi ezberdinak berriro entzun ahal izan ditugu hemen, iritzi kontraerriak batzuk besteetatik.

Ni gaurko egunekoetik bi ideiarekin geratuko nintzateke. Lortutako adostasunarekin. Oso inportantea da hezkuntzako eragile handien artean lortutako adostasuna, hau gure taldearentzat benetan garrantzitsua da. Noski, guztiok ñabardurak ditugu, baina akordioa, adostasuna da garrantzitsuen. Hemendik aurrera lanean jarraitu behar dugu, eta adostasun hori mantendu egin behar da. Beraz, bide beretik jarraitu behar dugu.

Eta bigarren ideia uste dut ere oso garrantzitsua dela: Europak planteatzen dituen helburuetarako bidean gaudela, Europak planteatzen duen egoerara hurbiltzen ari garela. Oso reto handiak ditugu gure aurrean, eta uste dut espiritu horrekin egin behar dugula guztion artean lana.

La **PRESIDENTA**: Sailburu jauna.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Nik ere niretzat garrantzitsua dena azpimarratzeagatik. Batetik, lortu dugun adostasun hori mantendu behar dugula. Bestetik, Europak planteatzen dituen erronkei begira gaudela eta gure sistema horri begira jarri dugula, hain zuzen ere gure ikasleek konpetentziak garatu ditzaten, Europako beste hiritarrek eta ikasleek garatu behar dituzten moduan.

La **PRESIDENTA**: Bigarren txandari ekinez, Aralar ez dago, Eusko Alkartasunak ez du hitzik hartu behar, Talde Popularreko Abascal jaunak du hitza.

El Sr. **ABASCAL CONDE**: Gracias por la respuesta, señor consejero. Ha hecho usted una referencia al discurso de los extremos, en el que ha dicho expresamente sentirse muy cómodo ante dos extremos, en el que uno le dice que se está pasando y en el que otro le pide más, y se ha querido usted situar en una falsa centralidad. Usted no está en la centralidad, usted no está en el consenso en este Parlamento, usted está en la radicalidad política. Que haya unos señores que le pidan más no tiene nada que ver con el discurso de los extremos. Porque, señor consejero, yo no soy nacionalista, usted sí, usted condena el terrorismo, yo también, y por lo tanto, yo creo que usted está mucho más cerca de mí de lo que piensa o de lo que reconoce en público, yo me siento muy cercano a usted en ese aspecto. Por lo tanto, cuando habla de los extremos, yo creo que debería ser usted cuidadoso, porque si no, podríamos concluir que piensa como otro consejero de este Gobierno cuando hace referencia a ese "sentirse mucho más vinculado al derecho a decidir que a las víctimas del terrorismo". No está traído por los pelos este asunto. Usted ha hecho una referencia a los extremos que yo no puedo admitir de ninguna manera, porque el tipo de argumentos son absolutamente distintos.

En cuanto a entenderse en la calle, claro, usted ha querido reducir a categoría de anécdota la cuestión lingüística. Ya sé que puede ser difícil entenderse en la calle, pero yo con usted me entiendo perfectamente en la calle, porque usted es un señor educado y se hace entender por mí. Pero esa no es la cuestión, la cuestión es la de la lengua vehicular, el derecho a la escolarización en lengua materna. Usted ha hecho antes una referencia a la UNESCO. Pues, bien, le voy a leer cuatro frases muy breves. Las directrices de la UNESCO sobre educación y lenguas, en un informe que se llama "La educación en un mundo plurilingüe" y que usted conocerá: "Todo alumno deberá comenzar sus cursos escolares en la lengua materna. Para la alfabetización de adultos se debe emplear su lengua materna, pasando luego a una segunda lengua, si así lo desean y si pueden hacerlo. Y si en una localidad determinada hay diversas lenguas, la escuela deberá encontrar la manera de organizar grupos de instrucción por lengua materna. Cuando no sea posible evitar la formación de grupos mixtos, la instrucción se deberá dar en la lengua menos difícil para la mayoría de los alumnos y se tratará de ayudar especialmente a quienes no hablen esa lengua". Yo creo que usted debería releer este informe de la UNESCO, que seguro que conoce también como yo.

En cuanto a los libros de texto, yo no me estaba refiriendo al término "Euskal Herria". Me estaba recibiendo al mapa. No aparece ni un solo mapa de la Comunidad Autónoma vasca. Hay niños que estudian concretamente con las editoriales Erein y Elkarlanean, que son las utilizadas en sus colegios, que no conocen la existencia de la Comunidad Autónoma vasca entre los 8 y los 12 años, no la conocen. Sólo conocen la referencia de Euskal Herria, no la referencia terminológica, no, el mapa. Y eso yo creo que es muy serio. Y usted no se puede lavar las manos aquí, como que no puede intervenir. Claro que usted puede intervenir como consejero. Usted puede perfectamente interesarse por que a los niños del País Vasco se les eduque correctamente y tengan la referencia de que existe una Comunidad Autónoma vasca. Ya sé que usted no tiene que dar un aprobado, pero, claro, no tiene ningún interés en intervenir en esta cuestión. Lo entiendo.

Y, finalmente, yo creo que el secreto se ha dado al inicio de esta comisión. A ustedes, a la presidenta de su partido le gusta la desobediencia. Puede que finalmente, si siguen ustedes adelante, sea el último recurso que ustedes dejen a padres, a profesores, a editoriales frente a esa educación total, para la que no tienen ninguna legitimidad.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txandan, sailburu jauna.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Abascal jauna, jarri duzun adibideak nik uste dut agerian uzten duela esan nahi dudana. Guk biok kalean ulertzen gara neronek erdarara jotzen dudalako. Eta, klaro, hori baldin bada zure eredua, begira, hori ez da nirea. Sentitzen dut, nik horrekin ja hizkuntzaren inguruan esan behar zuena esan dizut.

Gero, maparena. Barkatuko didazu, nik alabak ditut hizkuntza-sisteman eta ikusten ditut mapak. Ez dakit nire alabek dituzten liburuak arraroak diren, baina han beste kolore batekin azaltzen da Euskal Herriko mapa osoan zein den Erkidego Autonomoa, zein den Nafarroa, eta Iparraldea zerean dagoela, eta kolore ezberdinekin. Nik ez dizut esango liburu jakin batean ez dakit zer topatu duzun, baina, aizu, nik benetan diotsut, eta hori praktikan diotsut, nire alabek dituzten liburuetan nahiko garbi adierazten dela zer den Euskal Herria ikuspuntu kultural eta antropologiko batetik eta nola dagoen banatuta politikoki eta administratiboki. Eta besterik ez dizut esango, ze bestea izango litzateke lehenago komentatu duguna errepikatzea.

La **PRESIDENTA**: Taldeen txandekin jarraituz, Talde Sozialistaren izenean, Celaá andrea.

La Sra. **CELAÁ DIÉGUEZ**: Simplemente para aclarar algunas cuestiones. En primer lugar, que me ha malinterpretado cuando usted dice que yo le pregunto sobre a qué amparo de ley usted dicta el currículum. No, no. ¿En qué legalidad usted soporta Euskal Herria-siete territorios? ¿Al amparo de qué legalidad usted soporta eso para un currículum oficial que tiene un ámbito de aplicación que es la Comunidad Autónoma vasca, cuando usted hace referencia a él en el mapa político, en el mapa político, repito?

Segunda cuestión. Por supuesto, usted nos conoce bien, no está en el ánimo del Grupo Socialista jamás negar derechos; no solamente porque nos conozca, sino porque conoce la trayectoria política. Lo que sí hacemos es tratar de que usted asuma la realidad del país en el que vive al dictar un currículum.

Con respecto al B2, yo le pido, le pedimos desde este grupo que usted espere al debate lingüístico. Y en todo caso, si usted lo va a introducir en el currículum, en su decreto, reafirme el carácter orientador, de referencia, que usted ahora mismo me ha afirmado aquí.

Desobediencia. ¿Desobediencia de qué? Pero si aquí se obedece hasta en lo que no se obliga. En fin, si queremos hablar sobre la falsedad, sobre las cosas, bien podemos hablar. Es decir, si queremos hacer pantomima, podemos hacer toda la pantomima que queramos, pero yo solamente invito a que realmente se haga un análisis en profundidad de lo que es este currículum, esta propuesta de currículum.

Y mire usted, el que ponga como objetivo del currículum identificarse como ciudadano vasco, no nos hiere. Pero desde luego no hemos encontrado en ningún currículum homologable que el objetivo de la educación sea identificarse como ciudadano español. Sí nos parece un pedazo de nacionalismo, igual que las grandes banderas, dicho sea de paso. No estamos de acuerdo con las grandes banderas, no estamos de acuerdo con identificarse como objetivo de la educación ni como ciudadano español, ni como ciudadano vasco. Pero no nos hiere. Simplemente nos parece una gran estupidez.

La **PRESIDENTA**: Erantzuteko txanda.

El **CONSEJERO DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADES E INVESTIGACIÓN** (Campos Granados): Berrito zer lege pean. Ba esango dizut, guk osoko eskuduntza daukagu hezkuntza arloan, eta, lehenago esan dizuedan moduan, hiritarrek eta talde politikoek eskubidea daukate nahi dituzten neurriek ekiteko. Ez dakit zer gehiago esan.

Gero B2an, eta beste hainbat gaitan, adostu duguna da adostu duguna. Eta printzipioz hori mantenduko dugu. Ez noa berrito irekitzera eztabaida hezkuntzako eragileekin. Hau izan da adostu duguna dekretuan formulatuta dagoen bezala, eta zuk badakizu izango dugula eztabaida gai honen inguruan. Dekretuan esaten da B2 hartu behar dela erreferente moduan, eta nik uste nahiko garbi dagoela.

Eta gero, zure azkeneko hitzak beste batzuei zuzenduta ulertu ditut. Beraz, ez ditut komentatuko.

La **PRESIDENTA**: Txandekin bukatzeko, Euzko Abertzaleen izenean..., ez du parterik hartu behar. Beraz, bukatutzat emango genuke puntu hau.

“Eskariak eta galderak”. (Tartea)

Nik bakarrik aipamen bat bukatzeko. Laurden gutxi emateko dira. Agian esango diogu autobusari ordu bietan ateratzeko, gauzak bukatu eta... Beraz, ordu bietan aterako litzateke autobusa. Hemen behean dago autobusa, hor kanpoan. Mila esker. Egun ona pasa.

Se levanta la sesión a las trece horas y cuarenta y dos minutos.

